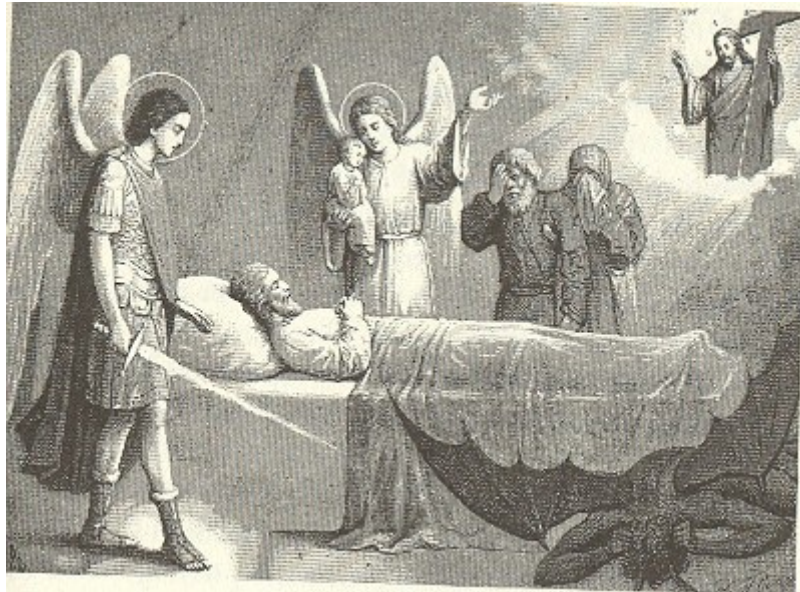

Η τελευταία εξομολόγηση (Αληθινή ιστορία)

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Τὸ παρακάτω κείμενο εἶναι μία ἀληθινὴ ἱστορία μεταφρασμένη ἀπὸ τὸ παράνομο ρωσικὸ θρησκευτικὸ περιοδικὸ Ἑλπίδα («Ναντιέζντα») ἀρ. 9. Ἀποτελεῖ κεφάλαιο ἑνὸς βιβλίου ποὺ περιγράφει τὴν ζωὴ τοῦ π. Ἀρσενίου, ἑνὸς ἁγίου ἱερέως ποὺ ἔδρασε μέσα στὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

~ Ἡ ἐπιθεώρησις τελείωσε. Οἱ κρατούμενοι ὠδηγήθηκαν μὲ φωνὲς καὶ βία πίσω στοὺς θαλάμους τους, ὁ καθένας σύμφωνα μὲ τὸν ἀριθμὸ του, καὶ ἡ πόρτα κλειδώθηκε. Ὑπῆρχε ἀκόμη χρόνος πρὶν ἀπὸ τὸν ὕπνο γιὰ νὰ κουβεντιάσουν μεταξύ τους, ν' ἀνταλλάξουν ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ στρατόπεδο, νὰ ποῦν τὰ νέα τῆς ἡμέρας, νὰ νικήσουν κάποιον στὸ ντόμινο ἢ νὰ ξαπλώσουν στὶς σανίδες τῆς κουκέτας τους καὶ ν' ἀναπολήσουν τὸ παρελθόν. Δύο ὥρες ἀργότερα ὁ ἦχος τῶν συνομιλιῶν ἀκουγόταν ἀκόμη, ὅμως σιγὰ-σιγὰ ὑποχώρησε καὶ βασίλεψε ἡ σιωπὴ, καθὼς οἱ κρατούμενοι παραδόθηκαν στὸν ὕπνο.

Ἀρκετὴ ὥρα μετὰ τὸ κλείδωμα τοῦ θαλάμου ὁ π. Ἀρσένιος στάθηκε πλάι στὰ ξύλινα κρεβάτια καὶ προσευχήθηκε· ἔπειτα ξάπλωσε κι αὐτὸς καὶ συνεχίζοντας τὴν προσευχὴ ἀποκοιμήθηκε.

Ὡς συνήθως, ἦταν ἓνας ὕπνος ἀνήσυχος. Γύρω στὴ μία μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἔνιωσε κάποιον νὰ τὸν σκουντάει. Ἀνακάθισε καὶ ἀντίκρουσε τὴν ἀνήσυχη σιλουέτα ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ψιθύριζε:

“Πάμε γρήγορα! Ὁ διπλανός μου πεθαίνει καὶ σὲ ζητάει!”.

Βρῆκαν τὸν ἐτοιμοθάνατο στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ θαλάμου. Ἦταν ξαπλωμένος ἀνάσκελα· ἡ ἀναπνοὴ του ἦταν βαρεῖα καὶ ἀκανόνιστη, τὰ μάτια του διάπλατα ἀνοιχτὰ κατὰ τρόπο ἀφύσικο.

“Με συγχωρεῖς... Σὲ χρειάζομαι... Πεθαίνω...”. Κοίταξε τὸν π. Ἀρσένιο καὶ πρόσθεσε σταθερά: “Κάθησε”.

Ὁ π. Ἀρσένιος κάθησε στὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ. Τὸ φῶς ἀπὸ τὸν διάδρομο παίρνοντας σχῆμα ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς κουκέτες φώτιζε ἀδύναμα τὸ πρόσωπο τοῦ ἐτοιμοθανάτου κρατουμένου, ποὺ καλυπτόταν ἀπὸ χονδρὲς σταγόνες ἰδρώτος. Τὰ μαλλιά του ἦταν ἀνακατωμένα, τὰ χεῖλη του σφιγμένα ἀπὸ τὸν πόνο. Ἦταν ἐξαντλημένος καὶ τὸ πρόσωπό του εἶχε μία νεκρική χλωμάδα.

Τὰ μάτια του ὅμως ἦταν διάπλατα ἀνοιχτὰ καὶ κοιτοῦσαν τὸν π. Ἀρσένιο σὰν δύο ἀναμμένοι πυρσοί. Σ’ αὐτὰ τὰ δύο μάτια ἀντικατοπτριζόταν τώρα ὅλη ἡ πορεία τῆς ἐπίγειας ζωῆς του. Πέθαινε. Ἄφηνε αὐτὴ τὴ ζωὴ κουρασμένος καὶ γεμάτος πόνο. Ἀλλὰ κρατιόταν ἀκόμα ἀπὸ μία τελευταία ἐπιθυμία: νὰ δώσῃ λόγο γιὰ ὅλα στὸν Θεό.

“Εξομολόγησέ μέ, συγχώρησε τὶς ἁμαρτίες μου. Εἶμαι μοναχὸς μὲ μυστικὴ κουρά”.

Οἱ διπλανοὶ του κρατούμενοι πῆγαν νὰ κοιμηθοῦν ἄλλοῦ. Ὅλοι ἔβλεπαν ὅτι ὁ θάνατος εἶχε φθάσει. Ἀκόμη καὶ σ’ ἓνα θάλαμο στρατοπέδου κρατουμένων ὑπῆρχε εὐσπλαχνία καὶ συμπάθεια γιὰ τὸν ἐτοιμοθάνατο.

Πλησιάζοντας πιὸ κοντὰ στὸν μοναχὸ καὶ χαϊδεύοντας τὰ κοντά, ἀνακατωμένα μαλλιά του ὁ π. Ἀρσένιος ἔσιαξε τὴν τριμμένη κουβέρτα. Μὲ τὸ χέρι του πάνω στὸ κεφάλι τοῦ μοναχοῦ διάβασε ψιθυριστὰ τὶς εὐχὲς καὶ συγκεντρώνοντας τὴν προσοχὴ του ἐτοιμάστηκε ν’ ἀκούσῃ τὴν ἐξομολόγησι.

“Ἡ καρδιά μου... Δὲν χτυπάει καλά...” ψιθύρισε ὁ ἐτοιμοθάνατος μοναχὸς καὶ λέγοντας τὸ μοναχικὸ του ὄνομα, «Μιχαήλ», ἄρχισε τὴν ἐξομολόγησί του.

Σκύβοντας πάνω από την ξαπλωμένη σιλουέττα ο π. Άρσένιος παρακολουθοῦσε με προσοχή την φωνή που μόλις ἀκουγόταν, ἐνῶ ἄθελά του κοίταζε μέσα στὰ μάτια τοῦ Μιχαήλ. Μερικὲς φορές ὁ ψίθυρος σταματοῦσε καὶ τὸ μόνο που ἀκουγόταν ἦταν τὸ σφύριγμα ἀπὸ τὸ στῆθος του. Ὁ Μιχαήλ ἔπαιρνε ἀπεγνωσμένα ἀέρα ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἄλλοτε πάλι σῶπαινε ἐντελῶς καὶ φαινόταν σὰν νὰ εἶχε ἔρθει ὁ θάνατος. Τὰ μάτια του ὅμως συνέχιζαν νὰ κινοῦνται καὶ κοιτάζοντας μέσα σ' αὐτὰ ὁ π. Άρσένιος διάβαζε ὅλα ὅσα ὁ ψίθυρος προσπαθοῦσε νὰ ἐκφράση.

Ὁ π. Άρσένιος εἶχε ἐξομολογήσει πολλοὺς στὰ τελευταῖα τους καὶ αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ ἐξομολογήσεις ἦταν πάντα κάτι τὸ βαθειὰ συγκινητικό. Τώρα ὅμως, ἀκούγοντας τὴν ἐξομολόγησι τοῦ Μιχαήλ, ὁ π. Άρσένιος ἔβλεπε ξεκάθαρα ὅτι μπροστὰ του βρισκόταν ἓνας ἄνθρωπος που εἶχε φτάσει σὲ σπάνια ἐπίπεδα πνευματικῆς τελειώσεως.

Ἐνας ἄνθρωπος δίκαιος πέθαινε, ἓνας ἄνθρωπος προσευχῆς, ἓνας ἄνθρωπος που εἶχε ἀφιερῶσει τὴ ζωὴ του στὸν Θεὸ καὶ στὸν συνάνθρωπο μέχρι τελευταίας πνοῆς.

Ἐνας ἄνθρωπος δίκαιος πέθαινε καὶ ὁ π. Άρσένιος ἄρχισε νὰ συνειδητοποιεῖ ὅτι ὁ ἱερεὺς Άρσένιος ἦταν μικρὸς καὶ ἀσήμαντος μπροστὰ του, ὅτι δὲν ἦταν κἄν ἄξιος νὰ φιλήσῃ τὴν ἄκρη τῶν ἐνδυμάτων του.

Ὁ ψίθυρος διακοβόταν ὅλο καὶ πιὸ συχνά, ἀλλὰ τὰ μάτια ἔλαμπαν ἀπὸ ζωὴ καὶ μέσα τους, μέσα σ' αὐτὰ τὰ δύο μάτια, ὁ π. Άρσένιος, ὅπως καὶ πρίν, τὰ διάβαζε ὅλα. ὅλα ὅσα ὁ ἐτοιμοθάνατος λαχταροῦσε νὰ ἐκφράσει.

Στὴν ἐξομολόγησί του ὁ Μιχαήλ ἔγινε δικαστῆς τοῦ ἑαυτοῦ του· καὶ τὸν δίκασε αὐστηρά, χωρὶς ἔλεος. Μερικὲς φορές ἔμοιαζε σὰν νὰ ἀπομακρυνόταν ἀπ' τὸν ἑαυτό του, σὰν νὰ 'βλέπε κάποιον ἄλλον νὰ πεθαίνει. Κι ἦταν ἐκεῖνον τὸν ἄλλον που δίκάζαν τώρα μαζί μὲ τὸν π. Άρσένιο.

Ὁ π. Άρσένιος ἔβλεπε τὴν ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Μιχαήλ σὰν ἓνα καράβι βαρυφορτωμένο μὲ βάσανα καὶ θλίψεις —παλιὲς καὶ τωρινές— νὰ ἀπομακρύνεται πια ἀπ' αὐτὸν καὶ νὰ κατευθύνεται πρὸς τὴ μακρυνὴ χώρα τῆς λησμοσύνης. Τώρα ἔμενε μόνο νὰ πετάξῃ ἔξω ὅλα τὰ ἄχρηστα, ὅλα τὰ περιττὰ καὶ ἐπουσιώδη καὶ νὰ παραδώσῃ τὰ χρήσιμα στὰ χέρια τοῦ ἱερέως, που ἐνδεδυμένος μὲ τὴν δύναμι τοῦ Θεοῦ θὰ τοῦ ἔδινε τὴν συγχώρησι καὶ τὴν ἄφεσι ὅλων ὅσων εἶχε διαπράξει.

Στὰ λίγα λεπτὰ ζωῆς που τοῦ ἔμεναν ὁ μοναχὸς Μιχαήλ ἔπρεπε νὰ τὰ παραδώσῃ ὅλα στὸν π. Άρσένιο, νὰ τὰ ἀπλώσῃ ὅλα ἀνοιχτὰ μπροστὰ στὸν Θεό, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὶς ἁμαρτίες του καὶ ἔχοντας καθαρῖσει τὸν ἑαυτό του στὸ δικαστήριον τῆς δικῆς του συνειδήσεως, νὰ σταθῇ κατόπιν μπροστὰ στὸ Κριτήριο

τοῦ Θεοῦ.

Ἕνας κρατούμενος πέθαινε, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τόσοι ἄλλοι εἶχαν πεθάνει μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ π. Ἀρσενίου. Τοῦτος ὁ θάνατος ὅμως τὸν ἐπηρέασε ὅσο ποτὲ κανένας ἄλλος. Ἔτρεμε καθὼς συνειδητοποιοῦσε ὅτι ὁ Κύριος μὲ τὸ πολὺ ἔλεός Του τὸν εἶχε ἀξιώσει νὰ ἐξομολογήσῃ κάποιον ποὺ ἀνῆκε στὴ χορεία τῶν δικαίων.

Τούτῃ τῇ φορὰ ὁ Κύριος ἀπεκάλυπτε ἕναν μεγάλο Του θησαυρό, ποὺ τόσο καιρὸ καὶ μὲ τόση ἀγάπη εἶχε καλλιεργήσει. Ἔδειχνε σὲ ποιὰ ὕψη πνευματικῆς τελειότητος μποροῦν νὰ φθάσουν ὅσοι ἀγαποῦν τὸν Θεὸ μὲ ἀγάπη ἀνεξάντλητη, ὅσοι σηκώνουν τὸν ζυγὸ καὶ τὸ φορτίο τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ βαστάζουν μέχρι τέλους. Ὅλα αὐτὰ ὁ π. Ἀρσένιος τὰ ἔβλεπε καὶ τὰ καταλάβαινε.

Οἱ ἀπίστευτα πολὺπλοκες περιστάσεις τῆς σύγχρονης ζωῆς μόνο ἐμπόδια καὶ προσκόμματα θὰ μποροῦσαν νὰ ἔχουν προσφέρει στὴν κατὰ Θεὸν πορεία κάποιου: ἐπαναστατικὲς ζυμώσεις, προσωπολατρεῖες, πολὺπλοκες ἀνθρώπινες σχέσεις, ἐπίσημη ἀθεία τοῦ κράτους, ποδοπάτημα τῆς πίστεως, ἠθικὴ κατάπτωσης, διαρκῆς ἀστυνόμευσις καὶ καταδόσεις, ἔλλειψις πνευματικοῦ ὁδηγοῦ. Ἡ ἐξομολόγησις τοῦ ἐτοιμοθανάτου μοναχοῦ ὥστόσο ἔδειχνε ὅτι ἕνας ἄνθρωπος μὲ βαθειὰ πίστι μπορεῖ ὅλα αὐτά, κάθε τι ποὺ θὰ σταθῇ στὸν δρόμο του, νὰ τὰ ὑπερνίκησῃ καὶ νὰ εἶναι κοντὰ στὸν Θεό.

Δὲν ἦταν οὔτε σκῆπη οὔτε ἀπομονωμένο μοναστήρι ὁ χῶρος ὅπου ὁ Μιχαὴλ εἶχε διανύσει τὴν κατὰ Θεὸν πορεία του. Ἀντίθετα, ἦταν ὁ θόρυβος τῆς ζωῆς, ἡ βρωμιά της, ἡ σκληρὴ μάχη μὲ τὶς γύρω δυνάμεις τοῦ κακοῦ, τὴν ἄρνησι καὶ τὴν στρατευμένη ἀθεία. Εἶχε δεχθῇ πολὺ λίγη πνευματικὴ καθοδήγησι. Ὑπῆρξαν κατὰ διαστήματα κάποιες συναντήσεις μὲ δύο-τρεῖς ἱερεῖς καὶ ἕνας σχεδὸν ὀλόκληρος χρόνος ποὺ τὸν πέρασε χαρούμενα σὲ στενὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸν ἐπίσκοπο Θεόδωρο, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἔκειρε μοναχό. Ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ τὰ δύο-τρία σύντομα γράμματα τοῦ ἐπισκόπου ἀπέμεινε μόνο ὁ ἀκλόνητος καὶ φλογερὸς πόθος του νὰ προχωρῇ μπροστὰ, ὅλο μπροστὰ, στὸν δρόμο πρὸς τὸν Κύριο.

“Ακολουθήσα ἄραγε τὸν δρόμο τῆς πίστεως; Πῆρα σωστὰ τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ; Ἡ μήπως ἔχασα τὸν δρόμο; Δὲν ξέρω”, εἶπε ὁ Μιχαὴλ. Ὁ π. Ἀρσένιος ὅμως ἔβλεπε ὅτι ὁ Μιχαὴλ ὄχι μόνο δὲν εἶχε παρεκκλίνει καθόλου ἀπὸ τὸν δρόμο ποὺ τοῦ εἶχε δείξει ὁ ἐπίσκοπος Θεόδωρος, ἀλλὰ εἶχε κιόλας προχωρήσει πάρα πολὺ σ’ αὐτόν, ἔχοντας φθάσει καὶ ξεπεράσει τοὺς ὁδηγούς του.

Ὀλόκληρη ἡ ζωὴ τοῦ Μιχαὴλ ἦταν μία μάχη «ἐν πορείᾳ», μία μάχη γιὰ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ τελείωσι μέσα στὴ βαναυσότητα τῆς σύγχρονης ζωῆς. Καὶ ὁ π. Ἀρσένιος καταλάβαινε ὅτι ὁ Μιχαὴλ εἶχε κερδίσει αὐτὴ τὴ μάχη, τὴ μάχη ποὺ ἔδωσε μόνος

έναντίον τοῦ κακοῦ ποῦ τὸν περικύκλωνε. Καθὼς ἔζησε μέσα στὸν κόσμο, ἀφιερώθηκε στὴν ἐπιτέλεσι ἀγαθοεργιῶν στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Κράτησε μέσα στὴν καρδιά του σὰν ἀναμμένο πυρσὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου: «Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ».

Ὁ π. Ἀρσένιος συνειδητοποιοῦσε τὸ μεγαλεῖο, τὴν τελειότητα τοῦ πνεύματος τοῦ Μιχαήλ. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἀναγνώριζε καὶ τὴ δική του ἀθλιότητα καὶ ἰκέτευε θερμὰ τὸν Κύριο νὰ δώσῃ σ’ αὐτόν, τὸν ἱερέα Του Ἀρσένιο, τὴ δύναμι νὰ ἀνακουφίσῃ τὰ βάσανα τοῦ μονάχου σ’ αὐτὲς τὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ἐπίγειας ζωῆς του. Ἦταν στιγμὲς ποῦ ὁ π. Ἀρσένιος αἰσθανόταν ἐντελῶς ἀνήμπορος. Τὴν ἴδια ὥρα ὅμως ἐνιωθε νὰ ἐμψυχώνεται ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Μιχαήλ, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐπιθανάτια ἐξομολόγησι ἀπεκάλυπτε μπροστὰ του τὶς θαυμαστὲς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου, διδάσκοντας καὶ ὁδηγώντας τὸν στὸ δρόμο τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀφιερώσεως.

Ἐφτασε καὶ ἡ ὥρα ποῦ ὁ Μιχαήλ εἶχε πιά παραδώσει στὸν ἱερέα —καὶ διὰ μέσου ἐκείνου στὸν Θεὸ— ὅλα ὅσα βάραιναν τὴν καρδιά του. Τὰ μάτια του κοίταζαν ἐρωτηματικὰ τὸν π. Ἀρσένιο. Ὡς ἱερεὺς, παίρνοντας ἀπὸ τὸν ἐτοιμοθάνατο μοναχὸ τὸ φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν του καὶ κρατώντας τὸ στὰ χέρια του, ὁ π. Ἀρσένιος ἔτρεμε· ἔτρεμε πάλι μὲ τὴν ἐπίγνωσι τῆς ἀναξιότητος καὶ ἀνθρώπινης ἀδυναμίας του. Ἀπαγγέλλοντας τὴν συγχωρητικὴ εὐχὴ στὸν δοῦλο τοῦ Θεοῦ Μιχαήλ μοναχό, ὁ π. Ἀρσένιος ἀπὸ μέσα του ἔκλαιγε. Κατόπιν, μὴ μπορώντας νὰ κρατηθῇ, ξέσπασε σὲ δάκρυα.

Ὁ Μιχαήλ σήκωσε τὰ μάτια του καὶ κοίταξε πρὸς τὸν π. Ἀρσένιο. “Εὐχαριστῶ... Εἰρήνευε... Ἦρθε ἡ ὥρα... Προσεύχου γιὰ μένα ὅσο πατᾶς σ’ αὐτὴ τὴ γῆ· ἔχεις ἀκόμη πολὺ δρόμο μπροστὰ σου... Σὲ παρακαλῶ, πάρε τὸ κασκέτο μου. Ἐκεῖ μέσα εἶναι ἓνα σημεῖωμα πρὸς δύο ἀνθρώπους μὲ μεγάλη ψυχὴ καὶ μεγάλη πίστι. Πολὺ μεγάλη. Ὅταν ἀφεθῇς ἐλεύθερος, πηγαινέ τους τὸ σημεῖωμα αὐτό. Σὲ χρειάζονται καὶ τοὺς χρειάζεσαι... Ράψε πάλι τὸν ἀριθμὸ στὸ κασκέτο. Καὶ προσεύχου στὸν Κύριο γιὰ τὸν μοναχὸ Μιχαήλ”.

Καθ’ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἐξομολογήσεως ἔμοιαζε σὰν νὰ ἦταν μόνοι τους· σὰν τάχα ὁ θάλαμος καὶ οἱ ἑνοικοὶ του, ὅλη ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς φυλακῆς, ὅλα νὰ εἶχαν γίνῃ πολὺ ἀπόμακρα· ὅλα νὰ εἶχαν περιέλθει σ’ ἓνα εἶδος ἀνυπαρξίας. Παρέμενε μόνο ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, ἡ προσευχὴ τῶν καρδιῶν τους καὶ ἡ σιωπηλὴ πνευματικὴ ἔνωσι ποῦ τοὺς ἔδενε καὶ τοὺς ἔφερνε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

Κάθε άγωνία καὶ ταραχή σταμάτησε· κάθε τι γήινο χάθηκε. Ὑπῆρχε ὁ Θεός. Καὶ τώρα ἡ μία ψυχὴ πήγαινε νὰ Τὸν συναντήσῃ, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἀξιωνόταν νὰ παρακολουθήσῃ ἓνα μεγάλο μυστήριο: τὸν θάνατο, τὴν ἀναχώρησι ἀπὸ τὴν ζωὴ.

Ὁ ἐτοιμοθάνατος μοναχὸς κράτησε σφιχτὰ τὸ χέρι τοῦ π. Ἀρσενίου καὶ προσευχήθηκε. Προσευχήθηκε μὲ τόση αὐτοσυγκέντρωση ὥστε ἀποξενώθηκε ἐντελῶς ἀπὸ τὸ περιβάλλον. Ἐσωτερικὰ ὁ π. Ἀρσένιος πλησίασε ἀκόμα πιὸ πολὺ κοντά του. Μὲ εὐλάβεια καὶ χωρὶς διαλογισμοὺς πάλευε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν μοναχὸ στὴν προσευχή του.

Ἐπειτα ἦρθε ἡ στιγμή τοῦ θανάτου. Τὰ μάτια τοῦ ἐτοιμοθάνατου φωτίσθηκαν ἔντονα μὲ μία ἡρεμὴ ἔκστασι. Τὰ λόγια του μόλις ἀκούγονταν: “Κύριε, μὴ μὲ ἀπόρριψῃς!”.

Ἀνασηκώνοντας τὸ κορμὶ του ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ὁ Μιχαὴλ ἄνοιξε τὰ χέρια καὶ ἐπανέλαβε δυνατὰ: “Κύριε! Κύριε!”. Ἄδραξε πάλι μπροστά, ἀλλὰ τὴν ἐπόμενη στιγμή ἔπεσε πίσω ἀνάσκελα καὶ τὸ κορμὶ του ἀμέσως χαλάρωσε.

Συγκλονισμένος ὁ π. Ἀρσένιος ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ ἄρχισε νὰ προσεύχεται· ὄχι γιὰ τὴν ψυχὴ καὶ τὴν σωτηρία τοῦ κοιμηθέντος μοναχοῦ, ἀλλὰ γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ. Νὰ εὐχαριστήσῃ γιὰ τὸ μεγάλο δῶρο, νὰ ἀξιωθῇ νὰ δῇ ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ἀθέατο στὰ μάτια καὶ ἀκατανόητο στὸν νοῦ, ἐκεῖνο ποὺ εἶναι τὸ πιὸ κρυφὸ ἀπ' ὅλα τὰ μυστήρια: τὸν θάνατο τοῦ δικαίου.

Ὅταν σηκώθηκε ὁ π. Ἀρσένιος, ἔσκυψε πάνω στὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ Μιχαήλ. Τὰ μάτια του ἦταν ἀκόμη ἀνοιχτά, ἀκόμη γεμᾶτα φῶς. Ὅμως τὸ φῶς σιγὰ-σιγὰ χλῶμιαζε καὶ τὴν θέσι του ἔπαιρνε μία ἀνεπαίσθητη καταχνιά. Τὰ βλέφαρα ἔκλεισαν ἀργά, μία σκιὰ διέτρεξε τὸ πρόσωπο, καὶ στὸ πέρασμά της ἐκεῖνο ἔγινε ἀμέσως ἐπιβλητικό, γαλήνιο, θριαμβευτικό.

Σκυμμένος πάνω στὸ λείψανο ὁ π. Ἀρσένιος προσευχόταν. Ἄν καὶ μόλις εἶχε γίνει μάρτυς τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῦ νέου μοναχοῦ, δὲν ἔνιωθε λύπη. Ἀντίθετα, ἦταν γεμᾶτος ἀπὸ εἰρήνη καὶ ἐσωτερικὴ ἀγαλλίασι. Εἶχε γνωρίσει ἓναν δίκαιο τοῦ Θεοῦ, εἶχε γευθῇ τὸ ἔλεός Του, εἶχε δεῖ τὴν δόξα Του.

Προσεκτικὰ ὁ π. Ἀρσένιος τακτοποίησε τὰ ροῦχα στὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ, ἔκανε βαθειὰ ὑπόκλισι μπροστὰ του καὶ ξαφνικὰ συνειδητοποίησε ὅτι ἦταν ἀκόμη στὸ θάλαμο ἐνὸς στρατοπέδου «μὲ αὐστηρὸ καθεστῶς κρατήσεως». Σὰν ἀστραπὴ πέρασε ἡ σκέψις ἀπὸ τὸ μυαλό του: Αὐτὸ τὸ στρατόπεδο εἶχε μόλις δεχθῇ μίαν ἐπίσκεψι τοῦ Θεοῦ, τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ποὺ εἶχε ἔρθει νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴ τοῦ δικαίου Μιχαήλ.

Μόνο λίγη ὥρα ἀπόμενε μέχρι τὸ ἐγερτήριο. Ὁ π. Ἀρσένιος πῆρε τὸ κασκέτο τοῦ Μιχαήλ, τύπωσε στὴ μνήμη τὸν ἀριθμὸ καὶ πῆγε νὰ ἐνημερώσῃ τὸν θαλαμάρχη γιὰ τὸν θάνατο. Ὁ θαλαμάρχης, ὁ ἀρχαιότερος τῶν καταδίκων, ρώτησε τὸν ἀριθμὸ τοῦ νεκροῦ καὶ ἐξέφρασε τὴν συμπάθειά του.

Οἱ θάλαμοι ξεκλειδώθηκαν. Οἱ κρατούμενοι ἔτρεξαν ἔξω γιὰ τὴν ἐπιθεώρησι καὶ μπῆκαν γρήγορα σὲ σειρές. Ὁ θαλαμάρχης πλησίασε τοὺς ἐπιθεωρητὲς ποὺ στέκονταν στὴν εἴσοδο τοῦ θαλάμου καὶ ἀνέφερε: “Ἔχουμε ἓναν νεκρό, ἀριθμὸς Β 382.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιθεωρητὲς μπῆκε στὸ θάλαμο, κοίταξε τὸν νεκρό, σκούνησε τὸ λείψανο μὲ τὴ μύτη τῆς μπότας του καὶ ἔφυγε. Δύο ὥρες ἀργότερα ἔφθασε ἓνα ἔλκυθρο γιὰ νὰ πάρῃ τὸ πτώμα. Ἕνας γιατρὸς τῶν φυλακῶν, ἀπὸ τοὺς καλούμενους «ἐθελοντὲς ἐργασίας», μπῆκε μέσα, διάβηκε μὲ τὸ βλέμμα του ἀπρόσεκτα τὸ νεκρὸ σῶμα, σήκωσε λίγο τὸ ἓνα βλέφαρο μὲ τὸ κλεισμένο σὲ γάντι χέρι του καὶ μ’ ἓνα τόνο ἀπαρέσκειας εἶπε στὴν ὁμάδα ὑπηρεσίας: “Γρήγορα, βάλτε το στὸ κάρρο”.

Διάφορα πτώματα κοίτονταν ἤδη πάνω στὸ ἔλκυθρο. Τὸ σῶμα τοῦ Μιχαήλ μεταφέρθηκε ἔξω καὶ τοποθετήθηκε πάνω στὰ ἄλλα. Ὁ ὁδηγὸς πῆρε θέσι ἰσορροπώντας τὰ πόδια του ἐπάνω στὰ πτώματα, ποὺ εἶχαν ἤδη ξυλιάσει ἀπὸ τὸ κρύο.

Ἐπεφτε ψιλὸ χιόνι καὶ καθὼς ἀκουμποῦσε στὰ πρόσωπα τῶν νεκρῶν, ἔλυωνε ἀργά. Ἦταν σὰν νὰ ἔκλαιγαν. Κοντὰ στοὺς θαλάμους στέκονταν ἀκόμα οἱ ἐπιθεωρητὲς, ποὺ συζητοῦσαν μὲ τὸν γιατρό, οἱ κρατούμενοι ὑπηρεσίας καὶ ὁ π. Ἀρσένιος ποὺ ἔσφιγγε τὰ χέρια του στὸ στῆθος καὶ προσευχόταν σιωπηλά.

Τὸ ἔλκυθρο ἄρχισε νὰ κινῆται. Κάνοντας μία βαθειὰ ὑπόκλισι ὁ π. Ἀρσένιος εὐλόγησε τὰ ἄψυχα σώματα καὶ γύρισε πίσω στὸν θάλαμο. Ὁ ὁδηγὸς τίναξε τὰ χαλινάρια καὶ ἔκανε τὰ ἄλογα νὰ ξεκινήσουν ξεστομίζοντας μιὰ βρισιά. Τὸ ἔλκυθρο ἀπομακρύνθηκε ἀργά καὶ χάθηκε ἀπὸ τὴ ματιά.